

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2015 roku w Środzie Śląskiej

na rozprawie

w sprawie z wniosku B. W. i S. W.

z udziałem (...) SA w K.

o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem

postanawia:

I. wniosek oddalić;

II. zasądzić od wnioskodawców B. W. i S. W. na rzecz uczestnika (...) SA w K. kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy B. W. i S. W. wnieśli w dniu 12.03.2015 r. za pośrednictwem poczty wnioski o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę nr (...), o pow. 0,48 ha, położoną w S. przy ul. (...), dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...), na rzecz uczestnika – przedsiębiorcy (...) SA z/ s w K., której treścią jest znoszenie przez wnioskodawców istnienia na nieruchomości obciążonej, w przestrzeni nad tą nieruchomością urządzeń przesyłowych, tj. linii energetycznych 20 kV o długości 38 m i szerokości pasa ochronnego ustanowionego w odległości 5 m od osi trasy przebiegu ww. linii w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 65.640 zł, płatnym w terminie 10 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia, ewentualnie za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1.740 zł, płatnej do 10. dnia każdego miesiąca poczynając od dnia uprawomocnienia się postanowienia, oraz wnieśli o zasądzenie od uczestnika na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 34 zł.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy wskazali, że od 07.07.1993 r. są właścicielami ww. nieruchomości na podstawie umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego zawartej ze Skarbem Państwa - Agencją (...) Skarbu Państwa. Wnioskodawcy nabyli ww. nieruchomość w celu wybudowania swojego wymarzonego domu, jednak jak się później okazało, w związku z istnieniem na działce infrastruktury elektroenergetycznej, dom musiał stanąć w innym miejscu, a korzystanie z działki w znaczny sposób stało się uciążliwe. Na działce wnioskodawców jest postawiony słup oraz nad działką przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne 20 kV o długości około 38 m, które to linie przecinają całą działkę w poprzek. Z uwagi na charakter linii elektroenergetycznych, granice strefy technicznej są ustalone w odległości 5 m od osi trasy przebiegów ww. linii. Z uwagi na istnienie ww. linii niezbędne stało się pozostawienie pasa technicznego niezbędnego do dojazdu do ww. linii od drogi – o szerokości ok. 2,5 m oraz o długości 22 m. Cena dzierżawy gruntu zajętego bezpodstawnie przez pozwanego wynosi około 4 zł za m². Z planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą Rady Gminy i Miasta Ś. z dnia 30.07.2003 r. wynika

jednoznacznie, że korzystanie z nieruchomości jest w znaczący sposób ograniczone, a w miejscach gdzie przebiegają ww. linie praktycznie wyłączone. W 2012 r. wnioskodawcy zakończyli prace budowlane budynku mieszkalnego i zgłosili zakończenie prac. Dom ich stanął w innym miejscu niż pierwotnie zakładali w momencie zakupu ww. działki. Wnioskodawcy przyjmując, iż cena dzierżawy gruntu wynosi 4 m², a linie energetyczne 20 kV są długości 38 m, szerokość pasa ochronnego wynosi 5 m licząc od osi trasy przebiegu linii (380 m²) oraz konieczność pozostawienia pasa technicznego niezbędnego do dojazdu do ww. linii od drogi - o szerokości 2,5 m i długości 22 m (55 m²), wyliczyli wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu, a także 1.740 zł jako opłatę miesięczną za znoszenie służebności przesyłu i wezwali uczestnika do zapłaty. Uczestnik jednak nie uznał żądania wnioskodawców twierdząc, że rzekomo zasiedział służebność przesyłu w dobrej wierze, nie wskazując podstawy faktycznej, z której by to wynikało, a więc uczestnik nie chce uregulowania istniejącego – zdaniem wnioskodawców – stanu prawnego bezumownego korzystania z nieruchomości wnioskodawców. Wnioskodawcy podnieśli, że ww. przeszkody w korzystaniu z nieruchomości będące skutkiem posadowienia na niej urządzeń przesyłowych spowodowały, iż ich nieruchomość jest znacznie mniej wartościowa niż gdyby linii elektroenergetycznych należących do uczestnika nie było. Jednocześnie wnioskodawcy stwierdzili, że wynagrodzenie należy się właścicielowi nieruchomości obciążonej za samo ustanowienie służebności, ma zrekompensować ograniczenie w korzystaniu z niej, przy uwzględnieniu stopnia ingerencji w prawo własności i jest niezależne od poniesienia szkody.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) SA w K. wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości oraz kwoty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz o ograniczenie rozprawy – na podstawie art. 220 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc – do rozstrzygnięcia zasadności wniosku wnioskodawcy w kontekście podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik wskazał, że wniosek dotyczy napowietrznej infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii średniego napięcia nr (...) 20 kV, posadowionej na nieruchomości, której dotyczył wniosek, w sposób zgodny ze wskazaniem mapy, załączonej przez wnioskodawców do wniosku. Uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia z mocy samego prawa służebności przesyłu z dniem 30 kwietnia 2011 r. w odniesieniu do elektroenergetycznej napowietrznej linii średniego napięcia nr (...) 20 kV, posadowionej na ww. nieruchomości będącej w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy, polegającej na prawie utrzymywania instalacji ww. linii na ww. nieruchomości, prawie do jej eksploatacji, napraw, konserwacji, całodobowego do niej dostępu. Uczestnik wskazał, że linia elektroenergetyczna nr (...) 20 kV wybudowana została w sposób prawem przewidziany i z zachowaniem wszelkich przewidzianych na tę okoliczność norm i procedur. Jej odbioru dokonano w dniu 30.04.1991 r. Od tego dnia na ww. nieruchomości znajduje się trwale i widoczne urządzenie w postaci infrastruktury elektroenergetycznej ww. linii. Tym samym od tej daty poprzednik prawny uczestnika, a następnie sam uczestnik, nieprzerwanie korzystali z ww. nieruchomości w sposób odpowiadający służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Uczestnik wskazał, że linia nr (...) kV stanowi jedynie odgałęzienie od ponemieckiej linii nr (...) kV (zasilającej ponemiecką stację nr R- (...)) służąc zasileniu w energię elektryczną stacji transformatorowej nr R- (...). W związku z tym, że linia nr L- (...) jest tylko powiązaniem pomiędzy linią L- (...) stacją, toteż nie prowadzi się dla niej odrębnej dokumentacji paszportowej, a istnienie owej linii, jej funkcjonowanie i dokonywanie wobec niej zabiegów eksploatacyjnych dokumentuje się w dokumentacji paszportowej stacji nr R- (...), wobec czego dla tej stacji i służącej jej linii nr (...) kV prowadzony jest paszport ogólny stacji elektroenergetycznej nr R- (...), będący dokumentem, o jakim mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane. W dokumencie tym wskazane są wszelkiego rodzaju zabiegi eksploatacyjne, o których mowa w tym przepisie, a dotyczące infrastruktury elektroenergetycznej tej stacji i służącej jej linii.

Uczestnik wskazał, że jego poprzednik prawny, a następnie sam uczestnik korzystali z ww. nieruchomości w dobrej wierze. Uczestnik wskazał, że z załączonego do wniosku odpisu z księgi wieczystej dla ww. nieruchomości i historiografii nieruchomości wynika, że ww. nieruchomość do dnia 07 lipca 1993 r. była własnością Skarbu Państwa. Uczestnik podniósł też, że okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹ – art. 305⁴ Kc podlega doliczeniu do czasu

posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności. Ponadto uczestnik wskazał, że posiadana i zasiedziana przez niego służebność przesyłu, której dotyczy sprawa, zwiększa użyteczność nieruchomości wchodzących w skład przedsiębiorstwa uczestnika. Odnośnie podnoszonej przez siebie dobrej wiary w uzyskaniu posiadania ww. służebności uczestnik powołał się na domniemanie z art. 7 Kc i wskazał, że jeśli wnioskodawca będzie przeczył mu, to powinien zgodnie z art. 6 Kc tę okoliczność udowodnić. Dodatkowo uczestnik podniósł, że zarówno on jak i jego poprzednik prawny korzystał z ww. nieruchomości będącej obecnie własnością wnioskodawców w zakresie posadowionych na nich elementów infrastruktury elektroenergetycznej będąc w dobrej wierze, wskutek objęcia w posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń na podstawie ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, obowiązującej aż do 1995 r., a wiadomym jest, że do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania ww. przepisów nie przywiązywano wagi do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Uczestnik podniósł, że jego przeświadczenie o legalności korzystania z cudzej nieruchomości celem zapewniania rzeszom odbiorców dostaw energii elektrycznej pozostawało tym mocniejsze, że aż do 22 września 2014 r. (tj. do dnia otrzymania pierwszego pisma wnioskodawców zawierającego pierwszą pretensję związaną z ww. infrastrukturą elektroenergetyczną), nie wnoszono jakichkolwiek uwag ani pretensji związanych z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej, a przeprowadzenie procesu budowlanego odnośnie urządzenia przesyłowego w oparciu o stosowny po temu proces administracyjno-budowlany należy uznać, za podstawy do przyjęcia dobrej wiary w posiadaniu służebności na tej nieruchomości.

Uczestnik podniósł, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą, a momentem tym w niniejszej sprawie dla ustalenia dobrej lub złej wiary poprzednika prawnego uczestnika jest dzień 30 kwietnia 1991 r., kiedy to ww. nieruchomość stanowiła własność Skarbu Państwa. Nadto uczestnik przedstawił ciąg przekształceń poprzedników prawnych uczestnika, wykazując następstwo prawne uczestnika po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...) w drodze sukcesji generalnej. Ponadto uczestnik z ostrożności procesowej zakwestionował również wartość rzekomo należnego wnioskodawcy wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, kwestionując wyliczenia i wnioski dowodowe wnioskodawców w tym zakresie.

W odpowiedzi na stanowisko uczestnika wnioskodawcy w piśmie przygotowawczym z dnia 13.05.2015 r. podtrzymali dotychczas zgłoszone wnioski, twierdzenia i dowody, a nadto zaprzeczyli wszelkim twierdzeniom wnioskodawcy poza wyraźnie przyznanymi dotychczas i w tym piśmie.

Wnioskodawcy podnieśli, że nie doszło do zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż do 3 sierpnia 2008 r., tj. wejścia w życie przepisów ustanawiających służebność przesyłu brak było uregulowań prawnych w tym zakresie, a nie ma wątpliwości, że obecnie nie może dojść do zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż okres niezbędny do jej zasiedzenia mógł rozpocząć swój bieg dopiero od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej. Wprawdzie w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych funkcjonuje określenie „służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jednak sprzeciwia się to katalogowi zamkniętemu praw rzeczowych, który nie przewiduje prawa rzeczowego o takiej nazwie. Wnioskodawcy podnieśli, że Sąd Najwyższy błędnie dopuścił możliwość istnienia takiej służebności. Podnieśli też niedopuszczalność w ogóle nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie, twierdząc, że zgodnie z art. 305⁴ Kc przepisy o służebnościach gruntowych mają być odpowiednio stosowane tylko do samej służebności przesyłu, a nie do jej nabycia przez zasiedzenie. Ponadto podnieśli z ostrożności procesowej, że uczestnik najpierw zachowanie swoje tj. posiadanie urządzeń przesyłowych na gruncie wnioskodawców oceniał przez pryzmat innych przepisów oraz przepisów o zasiedzeniu służebności gruntowej, a następnie pozostały okres potrzebny mu do zasiedzenia oceniał przez pryzmat przepisów o zasiedzeniu służebności przesyłu, i twierdzili że z tego powodu w posiadaniu uczestnika zabrakło ciągłości elementu animus, który musi występować jednocześnie z elementem corpus. Wnioskodawcy podnieśli, że poprawność prowadzenia inwestycji z punktu widzenia prawa budowlanego nie ma wpływu na kwalifikację z punktu widzenia dobrej lub złej wiary. Wnioskodawcy z ostrożności procesowej podnieśli, że rzekome posiadanie służebności na podstawie ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi nie ma wpływu na kwalifikowanie posiadania jako posiadania w dobrej wierze, ale również świadczy o tym, że

poprzednik prawny uczestnika nie posiadał służebności w sposób prowadzący do nabycia jej przez zasiedzenie, lecz wykonywaniem uprawnień zagwarantowanych takiemu przedsiębiorcy w ww. ustawie. Wnioskodawcy podnieśli też, że wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

W piśmie przygotowawczym z dnia 22.05.2015 r. uczestnik wskazał, w odpowiedzi na stanowisko wnioskodawców, że w ugruntowanym orzecznictwie sądowym przyjęto, iż okoliczność że skoro przedsiębiorstwo stanowi zorganizowany zespół składników, to zwiększenie jego użyteczności jako całości pośrednio obejmuje wszystkie jego składniki, nie wyłączając nieruchomości wchodzących w skład przedsiębiorstwa. Ponadto wskazał, że w ugruntowanym orzecznictwie sądowym również przyjęto że przed wejściem w życie art. 305¹ – art. 305⁴ Kc było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, a okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie ww. przepisów podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności. Ponadto uczestnik wskazał, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano na bezzasadność zarzutów, jakoby instytucja zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała być niezgodna z Konstytucją bądź Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Bezsporne było pomiędzy uczestnikami postępowania, że na będącej obecnie własnością uczestnika wnioskodawców nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,48 ha, położoną w S. przy ul. (...), dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...), uczestnik – przedsiębiorcy (...) SA z/s w K. posiada infrastrukturę elektroenergetyczną w postaci linii średniego napięcia nr (...) kV, posadowionej na nieruchomości, której dotyczył wniosek w sposób zgodny ze wskazaniem mapy, załączonej przez wnioskodawców do wniosku. Ponieważ bezsporny był pomiędzy uczestnikami aktualny przebieg ww. infrastruktury elektroenergetycznej na ww. nieruchomości, zobrazowany na mapie poglądowej na k. 27, 30, co uzasadniało odstąpienie od oględzin ww. nieruchomości (art.626 § 2 i 3 Kpc). Bezsporne było również (a nadto wynikało to z dokumentów dołączonych do wniosku k.13-22, w tym odpisu aktu notarialnego, odpisu zwykłego księgi wieczystej ww. nieruchomości oraz tzw. historiografii ww. nieruchomości), że wnioskodawcy są właścicielami ww. nieruchomości od 07.07.1993 r., a uprzednio nieruchomość stanowiła własność Skarbu Państwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Istnienie i użytkowanie przez uczestnika i jego poprzedników prawnych ww. linii elektroenergetycznej na ww. nieruchomości datuje się od 30.04.1991 r., kiedy to nastąpiło zakończenie budowy tej linii i przekazanie jej do eksploatacji. Linia nr (...) kV stanowi jedynie odgałęzienie od ponemieckiej linii nr L-2862 20 kV (zasilającej ponemiecką stację nr R- (...)) służąc zasileniu w energię elektryczną stacji transformatorowej nr R- (...) i w związku z tym nie była prowadzona dla linii przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawców odrębna dokumentacja paszportowa, lecz zawierała się ona w paszporcie ogólnym stacji elektroenergetycznej nr R- (...). Od momentu przekazania linii nr (...) kV wraz ze stacją transformatorową nr R- (...) do eksploatacji do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami stacji oraz zasilającej ją linii, m.in., przeprowadzono oględziny, pomiary i obciążenia, przeglądy techniczne, pomiary uziemień (m.in. 06.10.1992 r., 12.01.1996 r., 14.01.1997 r., 04.01.1999 r., 16.10.1999 r., 19.01.2001 r., 17.06.2002 r., 09.09.2003 r., 22.01.2004 r., 23.09.2004 r., 29.03.2006 r., 30.01.2008 r., 23.01.2008 r., 09.04.2008 r., 02.12.2009 r., 13.04.2012 r., a podejmowane czynności były na bieżąco w dokumentacji paszportowej.

Dowód: - protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 30.04.1991 r. wraz z dowodem przyjęcia środka trwałego – k. 62-63

- decyzja z dnia 03.09.1990 r. – k. 61

- paszport ogólny stacji elektroenergetycznej nr R- (...) – k.64-67

- paszport ogólny stacji elektroenergetycznej nr R- (...) – k.68-72

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...) istniał do momentu przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Dowód: - zarządzenie Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. – k.77-78

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 19.05.1989 r. – k.79

- wypis z aktu notarialnego z dnia 12.07.1993 r. – k. 80-82

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z 22.02.1994 r. stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego gruntów i prawa własności posadowionych na nich budynków m.in. przy pl. (...) we W. (KW (...) SR dla Wrocławia-Krzyków) oraz działki nr (...) we W. przy ul. (...).

Dowód: - decyzje Wojewody (...) z 22.02.1994 r.– k. 73-76

Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie z dniem 1 września 2011 r. nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SA w K..

Dowód: - odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) – k.83

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r . – k.84-85,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r. – k. 86,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r . – k.87-88,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r . – k.90,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r . – k. 92-95,

- odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu – k.89, 91,96

Wnioskodawcy przed wniesieniem wniosku w niniejszej sprawie pismem z dnia 17.09.2014 r., doręczonym uczestnikowi w dniu 22.09.2014 r. wezwali uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu związanego z istnieniem na nieruchomości wnioskodawców ww. infrastruktury elektroenergetycznej uczestnika za wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawców. Pismem z dnia 30.09.2014 r. uczestnik poinformował wnioskodawców, że ich wniosek nie może być uznany za wystarczający uzasadniony, gdyż okres czasu, który upłynął, pozwala uznać, że doszło do zasiedzenia praw do nieruchomości (służebności gruntowej odpowiadająca treścią służebności przesyłu).

Dowód: - pismo wnioskodawców do uczestnika z 17.09.2014 r. z z.p.o. – k.31-32

- pismo uczestnika do wnioskodawców z 30.09.2014 r. – k.33

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

W toku postępowania Sąd na podstawie art. 220 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc ograniczył rozprawę do rozstrzygnięcia podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż wobec niweczącego charakteru tego zarzutu wobec roszczenia wnioskodawców, rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności tego zarzutu było w ocenie Sądu celowe w świetle zasad ekonomii procesowej. Wobec ograniczenia rozprawy do rozstrzygnięcia ww. zarzutów, a więc rozstrzygnięcia istnienia roszczeń wnioskodawców co do samej zasady, Sąd pominął też dalsze dowody na okoliczność wartości ewentualnego wynagrodzenia należnego wnioskodawcom za ustanowienie służebności przesyłu. Nadto Sąd pominął dowód z przesłuchania wnioskodawców, albowiem okoliczności, które według treści wniosku miałyby być udowodnione tym dowodem, okazały się niesporne, a więc nie wymagały przeprowadzenia tego dowodu (art. 229 i 230 Kpc).

Zgodnie z art. 305¹ Kc nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 Kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kc, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Zgodnie z art. 305⁴ Kc do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych.

Wniosek w istocie należało potraktować jako wniosek o przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika. Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie zaistnieje, jeśli przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych - dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Podstawową przesłanką przysługiwania właścicielowi (oraz przedsiębiorcy) roszczeń, o których stanowią art. 305² § 1 i § 2 k.c., jest bowiem brak tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości przez przedsiębiorcę przesyłowego. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanej we wniosku nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli samą służebność przesyłu przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c., co czyni wniosek wnioskodawców bezzasadnym co do samej jego istoty. Nie można się przy tym zgodzić, w ocenie Sądu, z poglądem wnioskodawców, że zgodnie z art. 305⁴ Kc przepisy o służebnościach gruntowych mają być odpowiednio stosowane tylko do samej służebności przesyłu, a nie także do jej nabycia przez zasiedzenie, gdyż taki pogląd wynika ze zbyt literalnego podejścia do treści tego przepisu, bez uwzględnienia jego wykładni funkcjonalnej.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości, której dotyczył wniosek. Bezsporny w istocie w niniejszej sprawie był fakt, iż na nieruchomości (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą nieruchomością w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem jej własności), której dotyczył wniosek, znajduje się czynny fragment napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, co przemawia za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Wnioskodawcy z pewnością zdawali sobie zatem sprawę, w momencie nabywania przez nich własności ww. nieruchomości, z istnienia tych urządzeń. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tego urządzenia przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tej linii zasilającej stację transformatorową nr R- (...) w sposób zgodny z jej przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu instalacji linii, której dotyczył wniosek oraz jej eksploatacji i konserwacji. Ponadto należy zauważyć, że dokumentacja eksploatacyjna przedstawiona przez uczestnika nie była prowadzona dla jakichkolwiek innych celów niż

eksploatacja techniczna infrastruktury elektroenergetycznej, której ona dotyczy, a zatem może nie spełniać walorów estetycznych i treściowych, jakie oczekiwalyby od niej strony przeciwne uczestnikowi, lecz – paradoksalnie - jest przez to autentyczna. Skoro urządzenia, których dotyczył wniosek tworzą sieć, to trudno jest uwierzyć, że te wszystkie zabiegi eksploatacyjne, wykonywane przez dziesięciolecia przez uczestnika i jego poprzedników prawnych „omijały” akurat urządzenia znajdujące się na nieruchomości, której dotyczył wniosek. Trudno jest też przyjmować, że uczestnik przesyłając przez tyle lat energię tą siecią nie korzystał akurat z tego fragmentu sieci. Nadto dokumentacja przedłożona przez uczestnika stanowi dokumenty wynikające z ówczesnie obowiązującego prawa budowlanego, a zapisy w tych dokumentach poczyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce rozszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych.

Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08, uchwała z 17.01.2003 r. III CZP 79/02) jak również możliwość doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia samej służebności przesyłu okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹- 305⁴ Kc (uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, postanowienie SN z 26.06.2013 r., II CSK 626/12, uchwała SN z 24.07.2013 r., III CZP 36/13, gdzie ponadto wskazano na bezzasadność zarzutów, jakoby instytucja zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała być niezgodna z Konstytucją bądź Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności). W szczególności należy zauważyć, że zarzut zasiedzenia zgłoszony przez uczestnika mógł być uwzględniony przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę bez konieczności dysponowania uprzednim postanowieniem sądu stwierdzającym takie zasiedzenie. Zasiedzenie służebności następuje bowiem z mocy samego prawa (analogicznie do uregulowania z art.172 k.c.) i do jego stwierdzenia nie jest potrzebne orzeczenie sądu o charakterze konstytutywnym czy prejudycjalnym. Zarzut zasiedzenia może być skutecznie podniesiony w innym postępowaniu, w którym kwestia zasiedzenia ma decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04). Uczestnik nie zgłosił zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej na rzecz osoby trzeciej, lecz na rzecz swoją (lub swoich poprzedników prawnych), przy czym działał w poszczególnych okresach czasu pod innymi niż obecnie firmami.

Sąd na gruncie niniejszej sprawy podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności przesyłu, będącej szczególną formą służebności gruntowej, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższym wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia elektryczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i

granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). Linia kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. Linie te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być zatem spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości (ten fakt został zresztą przez uczestnika w niniejszej sprawie wykazany), a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa, co ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się wprost z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcyjnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). W szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego (post. SN z 06.02.2013 r., V CSK 129/12 LEX nr 1294483) wyrażono pogląd, iż wykonywanie służebności odpowiadającej służebności przesyłu, służy zaspokajaniu zmiennych potrzeb gospodarczych, nieprzewidzianych w takiej skali w chwili uchwalania kodeksu cywilnego. Z powyższych względów, przy odwołaniu do wykładni celowościowej art. 285 k.c. i art. 292 k.c. uznać należy, że wystarczające jest ogólne odwołanie do statusu przedsiębiorstwa przesyłowego (co w niniejszej sprawie nie było kwestionowane), jako podmiotu praw rzeczowych, oraz zbędne jest ewentualne identyfikowanie oraz wprowadzanie do treści postanowienia zapisu dotyczącego nieruchomości władnącej, której przedsiębiorca jest właścicielem. Nie można zatem zasadnie twierdzić w niniejszej sprawie, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 285 § 2 Kc.

Również pozostałe przesłanki do nabycia zasiedzenia służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały wykazane w niniejszej sprawie. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowienie Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości (tak wyrok SA w Łodzi z 24.06.2014 r. I ACa 1527/13). Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne.

Natomiast do nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu znajdują odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09), terminu zasiedzenia, odpowiedniego stosowania przepisów o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 Kc), nadto domniemania dotyczące ciągłości posiadania (wskazane w art. 340 i art. 345 Kc) oraz, generalnie,

możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc) (tak m.in. postanowienie SN z 20.09.2013 r. II CSK 10/13, postanowienie SN z 17.02.2011 r., IV CSK 435/10, postanowienia SN z 13.10.2011 r., V CSK 502/10, z dnia 03.02.2010 r. II CSK 465/09, z 25.01.2006 r., I CSK 11/05). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in. wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160).

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. linią elektroenergetyczną wszedł w posiadanie służebności na nieruchomości obecnie będącymi własnością wnioskodawców w dobrej wierze. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (tak m.in. postanowienie SN z 17.12.2010 r., III CSK 57/10). Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie (tak postanowienie SN z 05.12.2007 r., I CSK 300/07, oraz postanowienie SN z 04.06.2014 r., II CSK 520/13). Nie można zatem podzielić poglądu, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urządzenia przesyłowe. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Zgodnie z poglądem wyrażonym w najnowszym orzecznictwie sądowym dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (tak m.in. postanowienie SN z 07.05.2014 r. II CSK 472/13). Ponadto w orzecznictwie sądowym (tak post. SN z 23.09.2010 r. III CZP 319/09) również wyrażony został zasługujący na aprobatę pogląd, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. W tym samym orzeczeniu Sąd Najwyższy stanął na zdroworozsądkowym stanowisku, iż do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania wskazanych przepisów, nie przywiązywano wagi, o czym powszechnie wiadomo, do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające powinno się zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień, wynikające z zastosowania w szczególności art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 powołanej ustawy z 1950 r. W ocenie Sądu z ustaleń w niniejszej sprawie wynika, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując posiadanie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej wówczas własność Skarbu Państwa i utrzymując je w czasie, gdy nieruchomość ta stała się własnością wnioskodawców, działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą wówczas (aż do 05.12.1997 r.) ustawą z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości obecnie wnioskodawców w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Ponadto wnioskodawcy bezzasadnie powoływali się na wyrażony w orzecznictwie sądowym

pogląd, iż że wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, gdyż w niniejszej sprawie uczestnik nie powoływał się w żaden sposób na taką decyzję i nie ujawniło się, by taka decyzja odnośnie nieruchomości wnioskodawców została w ogóle wydana. Należy też zwrócić uwagę, że aż do 22 września 2014 r. (tj. do dnia otrzymania pierwszego pisma wnioskodawców zawierającego pierwszą pretensję związaną z ww. infrastrukturą elektroenergetyczną), nie wnoszono, również ze strony wnioskodawców, będących przecież właścicielami ich nieruchomości od 07.07.1993 r., jakichkolwiek uwag ani pretensji związanych z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do uczestnika.

Ponadto wnioskodawcy nie obalili w żaden sposób ustawowego (art. 7 Kc) domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia przez niego w posiadanie (zależne, w zakresie służebności gruntowej) nieruchomości, której dotyczył wniosek oraz utrzymywania tego posiadania w czasie, gdy nieruchomość ta stała się własnością wnioskodawców, a to na nich ciążył – zgodnie z art. 6 Kc – obowiązek procesowy w tym zakresie. Jednocześnie za moment decydujący dla ustalania dobrej lub złej wiary po stronie poprzednika prawnego uczestnika, należy w stanie faktycznym sprawy przyjąć bezspornie dzień 30 kwietnia 1991 r., kiedy to nastąpiło zakończenie budowy tej linii i przekazanie jej do eksploatacji, a więc kiedy poprzednik prawny uczestnika faktycznie objął w posiadanie zależne (tj. w zakresie służebności gruntowej) nieruchomość wnioskodawców, a stanowiącą wówczas własność Skarbu Państwa.

W ocenie Sądu okres posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a następnie samej służebności przesyłu, przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu nabycie ww. służebności przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 1 maja 2011 r. Skoro bowiem uczestnik wykazał korzystanie z linii elektroenergetycznej nr (...) kV od dnia 30.04.1991 r., należy przyjąć, że zasiedzenie nastąpiło – przy przyjęciu dobrej wiary uczestnika (jego poprzedników prawnych) z upływem 20 lat od tej daty, gdyż od dnia 30.04.1991 r. biegł termin zasiedzenia tej służebności na rzecz początkowo poprzedników prawnych uczestnika Zakładu (...), a później na rzecz kolejnych następców i wreszcie samego uczestnika przez wymagany ustawowo okres. W tym okresie zasiedzenie biegło przeciwko wnioskodawcom, a początkowo, tj. do 07.07.1993 r. przeciwko Skarbowi Państwa jako ówczesnemu właścicielowi tej nieruchomości, z uwagi na uchylenie z dniem 1 lutego 1989 r. art. 128 Kc wyrażającego zasadę tzw. jednolitego funduszu własności państwowej i rozpoczęcie okresu, kiedy to Zakład (...) mógł wykonywać służebności we własnym imieniu i na swój rachunek, a przeciwko Skarbowi Państwa.

Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności ww. linii było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc, którego wnioskodawcy nie obalili). Nie ujawniły się żadne okoliczności wskazujące na to, by na przestrzeni poszczególnych lat dochodziło do zmiany istoty tej linii lub sposobu korzystania z niej na nieruchomości wnioskodawców. Nie można też zaaprobować poglądu wnioskodawców o braku ciągłości elementu „animus” w posiadaniu uczestnika, gdyż nie ujawniły się żadne okoliczności faktyczne przemawiające za zmianą po stronie uczestnika charakteru tego elementu stanu posiadania, a to te okoliczności – a nie zmiana stanu prawnego w postaci wprowadzenia do obrotu prawnego w postaci uregulowań prawnych służebności przesyłu – są decydujące dla oceny charakteru istnienia lub braku istnienia tego elementu stanu faktycznego jakim jest posiadanie.

Nie ujawniły się też żadne okoliczności stanowiące podstawę do przyjęcia, by doszło do przerwania biegu zasiedzenia w rozumieniu art. 123 Kc, w szczególności poprzez uznanie przez uczestnika (lub jego poprzedników prawnych) roszczenia wnioskodawców w jakikolwiek sposób. Ponownie przywołać tu należy, że nie zostało wykazane przez wnioskodawców, by do 22 września 2014 r. wnoszono do uczestnika (lub jego poprzedników prawnych), jakiegokolwiek uwagi lub pretensje związane z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do uczestnika. Ponadto wnioskodawcy wnieśli wniosek w niniejszej sprawie już po upływie ww. terminu zasiedzenia, co nie mogło zniweczyć skutków prawnych uprzedniego upływu biegu terminu zasiedzenia.

Uczestnik wykazał też w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...) a następnie po następcy tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh lub miało charakter jedynie zmiany firmy, pod którą działał uczestnik. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 55² Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 55¹ Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę lub było tylko zmianą firmy. Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności np. w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Doszło również niewątpliwie do przeniesienia posiadania służebności gruntowej. Zarówno dokumenty dotyczące eksploatacji linii energetycznej, jak i zasady doświadczenia życiowego wskazują, że w okresie przed 1989 r. (oraz wiele lat po zmianie ustroju politycznego i gospodarczego) brak było wielości podmiotów zajmujących się dystrybucją energii elektrycznej na jednym obszarze, co wynikało w sposób niewątpliwy z podstawowych zasad poprzedniego ustroju gospodarczego. Przynajmniej w drodze domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.), wyprowadzonego z tych powszechnie znanych okoliczności oraz faktu posiadania przez uczestnika dokumentacji technicznej linii, należy przyjąć, że kolejne podmioty będące poprzednikami uczestnika przekazywały sobie posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z nieruchomości poprzez eksploatowanie urządzeń przesyłowych (tak również SO we Wrocławiu w sprawie II Ca 875/14). Ponadto wskazać należy, że w orzecznictwie sądowym wielokrotnie wyrażany był pogląd, iż ubiegający się o nabycie służebności przez zasiedzenie, może zaliczyć do niego okres korzystania z niej przez poprzednika (tak m.in. postanowienie SN z 17.02.2011 r., IV CSK 435/10, postanowienia SN z 13.10.2011 r., V CSK 502/10, z dnia 03.02.2010 r. II CSK 465/09, z 25.01.2006 r., I CSK 11/05).

W związku z powyższym, skoro uczestnik postępowania posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, której dotyczył wniosek, podstawowa przesłanka ustanowienia służebności przesyłu z art. 305² § 2 k.c. nie została spełniona. Wniosek zatem podlegał oddaleniu, o czym orzeczono w pkt I postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II postanowienia na podstawie art. 520 § 2 Kpc nakładając na wnioskodawców obowiązek zwrotu kosztów uczestnikowi z uwagi na to, że interesy wnioskodawców i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (par. 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.